higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

LANDBOUBESIGHEID
NKR VLAK 3

7 Desember 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 6 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 A
1.2 B
1.3 D
1.4 C
1.5 D
1.6 A
1.7 A
1.8 B
1.9 B
1.10 C

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 2

2.1 Waar
2.2 Waar
2.3 Onwaar
2.4 Onwaar
2.5 Waar
2.6 Waar
2.7 Onwaar
2.8 Onwaar
2.9 Waar
2.10 Waar

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 3

3.1 D
3.2 C
3.3 E
3.4 A
3.5 B
3.6 H
3.7 J
3.8 I
3.9 F
3.10 G

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 4

4.1 Handelaar
4.2 invoerpermit
4.3 Ekonomiese volhoubaarheid
4.4 Beginsaldo
4.5 Silo
4.6 Steekproefneming
4.7 Weidiere
4.8 Man-ure
4.9 Depresiasie
4.10 Uitwissing

(10 × 1) **[10]**

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B

VRAAG 5

5.1 5.1.1 R1 500 + R1 000 + R1 000 + R2 500 = R6 000,00

5.1.2 R5 000 + R2 000 + R3 000 + R2 000 = R 12 000,00

(2 × 2) (4)

5.2 5.2.1

$$OOB = \frac{(R45\,000 - R18\,000)}{R18\,000} \times \frac{100}{1}$$

$$OOB = \frac{R27\,000}{R18\,000} \times 100$$

$$= 150\%$$

(4)

5.2.2 Ja, die netto inkomste is byna 1.5 keer die verwagte totale koste. (2)

5.3
- Vind nuwe kliënte wat meer sal betaal.
- Verkoop meer aan bestaande kliënte.
- Verkoop kompos.
- Voer produkte uit.
- Voeg waarde aan produkte toe. (Enige 4 × 1) (4)

5.4
- Stukkende heinings lei tot veeverliese.
- Swak instandhouding van bergingsgeriewe lei tot ’n verlies van gestoorde gewasse.
- Swak paaie kan skade aan voertuie aanrig.
- Verstopte en stukkende pype lei tot watertekorte. (4)

Kopiereg voorbehou

5.5
- Dit sal besteding beheer en koste verminder, waar moontlik.
- Dit help om inkomstebronne te identifiseer.
- Dit dui aan hoeveel geld die onderneming benodig om die koste te dek.
- Verwagte inkomste
- Verwagte koste (Enige 3 × 1) (3)

5.6
- Die boer se kontantvloei
- Die boer se ekwiteit in die plaasbesigheid
- Die boer se bestuursvaardighede
- Faktore soos veranderinge in kommoditeitsprys en regeringsbeleide
- Omgewingsfaktore soos tipe grond en klimaatstoestande (5)

5.7 5.7.1 Vals ekonomie – iets wat op die oog af op daardie tydstip geld bespaar, maar wat op die lange duur meer geld kos.

5.7.2 Agro-ekologie – die studie van dit wat suiwer ekologies met betrekking tot die plaas is, soos verhoudings tussen roofdiere en prooi of mededinging tussen gewasse en onkruid.

(2 × 2) (4)

[30]

VRAAG 6

6.1 6.1.2 Risikobeoordeling is ’n toets om te bepaal of ’n produk moontlik ’n gesondheidsrisiko vir mense, diere of plante inhou.

6.1.2 Bilaterale handel is handel wat tussen slegs twee lande of partye plaasvind. (2 × 2) (4)

6.2
- ’n Uitvoerpermit is ’n amptelike dokument wat jou toestemming gee om goedere na ander lande te stuur.
- Invoerreg is ’n belasting wat jy betaal op goedere wat jy van ’n ander land koop. (4)

6.3
- Verhuring van die grond
- Subkontraktering van werkers
- Verkoop goedere wat nie die belangrikste deel van die onderneming is nie.
- Toerisme en bewaring (4)

6.4
- Sommige hulpbronne word nie in ander lande aangetref nie.
- Grondpryse is laag.
- Grondstowwe is goedkoper in sommige plekke. (3 × 2) (6)

6.5
- Staatsreëls rakende belastings
- Doeanereëls en -regulasies wat tariewe beheer
- Reëls oor vervoer en verpakking
- Invoer- en uitvoerbeheermaatreëls wat met veiligheid en die verspreiding van siektes verband hou

(4 × 2) (8)

Kopiereg voorbehou

6.6 6.6.1
- Om ’n koper of verkoper te vind
- Om oor ’n prys te onderhandel
- Om eiendomsreg oor te dra (3)

6.6.2
- Hulle bied groter markblootstelling.
- Min produsente het genoegsame kennis van die kapitaalmark.
- Produsente verdien gewoonlik ’n hoër opbrengs op belegging deur beskikbare kapitaal te gebruik vir ander aktiwiteite as dié wat met direkte bemarking verband hou. (6)

[35]

VRAAG 7

7.1 7.1.1
- Weet waar om die gereedskap te kry.
- Hou ’n inventaris van al die gereedskap.
- Hou registers by van gereedskap wat aan werkers uitgereik word.
- Gereedskap moet deur werkers terugbesorg word en korrek geberg word wanneer dit nie gebruik word nie.
- Gereedskap behoort weggebêre en toegesluit te word wanneer dit nie gebruik word nie. (5)

7.1.2
- Optekening van voorraad wat uitgereik en ontvang word.
- Voorraad wat uitgereik word, moet getel word.
- Inligting op etikette moet gelees word. (3)

7.2 7.2.1
- Voeg organiese materiaal by of ploeg organiese materiaal in.
- Voeg suurbevattende kunsmis by.
- Voeg gips by.
- Verlaging van die grond-pH voorkom oorbesproeiing.
- Bewerk die grond.
- Gebruik spesiale implemente om grond te bewerk.
- Dreinering van grond of effektiewe dreineringstelsel
- Plant spesiale gewasse aan om grond te herstel. (8)

7.2.2
- Waarnemings
- Deur te tel
- Monitering
- Meting (4)

7.3 7.3.1 Produksiekoste van 500 dosyn is R 3 000 (800+1 000+1 200)
Produksiekoste per dosyn eiers = $\frac{3000}{500}$
= R6,00 (3)

7.3.2 (a) 5000 – 1000 = R 4 000
(b) 3000 – 1000 = R 2 000
(c) 4 000 + 2 000 = R 6 000
(d) Bruto inkomste – totale koste
8000 – 2 800 = R 5 200 (4)

7.4
- Stel vrae.
- Verifieer data.
- Ontleed data.
- Interpreteer data. (4)

7.5
- Dit verklaar presies wat die doel van hul werksaamhede is.
- Dit stel die boer in staat om alle hulpbronne te bestudeer en te beoordeel.
- Die boer kan kort- en langtermynplanne ontwikkel om doelwitte te bereik.
- Die boer kan daagliks besluite neem wat die doelwitte ondersteun.
- Die boer kan die vordering ter bereiking van die doelwitte monitor. (Enige 4 × 1) (4)

[35]

VRAAG 8

8.1 8.1.1 Belegging is geld wat gebruik word om wins te maak.

8.1.2 Opbrengs op belegging is hoeveel wins jy uit die belegging maak. (2 × 2) (4)

8.2
- Grootte van die kop
- Styfheid van die blare
- Fermheid by aanraking (Enige 2 × 1) (2)

8.3 Balansstaat teken bates en laste aan, terwyl kontantvloeistaat die opgawe van invloeie en uitvloeie is. (4)

[10]

TOTAAL AFDELING B: 110
GROOTTOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou